

98/76

98/76

G.P.A.

4 402

In the Supreme Court of South Africa
In die Hooggeregshof van Suid-Afrika

(APPEL) DIVISION
AFDELING

APPEAL IN CRIMINAL CASE
APPEL IN STRAFSAK

J. D. P. NAUDE
Appellant.

versus/teen

DIE STAAT
Respondent.

Appellant's Attorney Symington & de K Respondent's Attorney P. G. (P. A.)
Prokureur van Appellant Prokureur van Respondent

Appellant's Advocate J. D. P. Naude Respondent's Advocate J. D. P. Naude
Advokaat van Appellant Advokaat van Respondent

Set down for hearing on
Op die rol geplaas vir verhoor op

(T. P. A.)

Case no. 135 of 1976

1976/135

1976/135

Word die versnede appel
gehoor en die skuldige bevestig
en word toegelê op die
(historiese) 12/12/76
8/12/76

IN DIE HOOGGEREGSHOF VAN SUID-AFRIKA.

(APPELAFDELING)

In die saak tussen:

J. D. P. NAUDE Appellant.

en

DIE STAAT Respondent.

Coram: RUMPFH HR et JANSEN, RABIE ARR.

Verhoor: 9 November 1976.

Gelewer: 8 Desember 1976.

UITSpraak.

JANSEN AR :-

Die appellant, n 35-jarige blanke, is in die
Landdroshof te Witbank van crimen injuria, aangekla.

Hy is/.....

Hy is daarvan beskuldig dat hy „wederregtelik en opsetlik sy privaatdeel aan Maria Henning en Mara Knoesen ontbloot het met die opset om hulle in hulle eer aan te tas en waardeur hulle eer aangetas is". Hy het onskuldig gepleit, maar is aan poging tot die misdaad - nie n poging teenoor mej. Henning en mev. Knoesen nie, maar „teenoor alle ander mense wat moontlik daar kon verbyloop" - skuldig bevind, en n boete van R120, of 60 dae gevangenisstraf, is hom opgelê. n Appèl na die Transvaalse Provinsiale Afdeling is afgewys, maar met verlof van dié Afdeling kom hy nou in hoër beroep teen die skuldigbevinding.

Die gebeure wat tot die vervolging aanleiding gegee het, het tussen 6 en 7 n.m. in die omgewing van die Ritz-kafee in Witbank plaasgevind. Die appellant se motor het vir geruime tyd „voor" die kafee geparkeer gestaan, met die appellant agter die stuur. Hy was die enigste insittende. Volgens hom, het hy die hele tyd

deur /

deur daar gesit en koerant lees, maar hierdie verontskuldiging is tereg deur die landdros verwerp in die lig van die getuienis van die twee klaagsters, wat gesê het dat hulle gesien het dat die appellant se gulp oop was en dat hy met sy hande met sy geslagsdeel doenig was.

Die landdros het sy bevinding soos volg gestel :-

„Ek is tevrede dat wat hulle (die klaagsters) hier beskryf het, het wel plaasgevind. Die vraag is nou net of dit die misdryf uitmaak waarvan die beskuldigde aangekla is. Dit is so dat hulle uit hulle eie uit gaan kyk het wat aangaan en as't ware toegestem daartoe dat hulle eer aangetas word met ander woorde hulle het geweet wat hulle in die kar gaan sien en die Hof kan nie bevind dat hy hierdie misdryf gepleeg het nie, maar wel die poging daartoe teenoor alle ander mense wat moontlik daar kon verbyloop.”

Die hoofbetoog voor die hof a quo en dié Hof se beskouing daaroor blyk uit die volgende :-

„Mnr /.....

„Mnr. Le Roux wat namens die Appellant verskyn het, het die saak benader (en tereg benader na my mening), op wat hy voorgedra het as die sterkste punt ten gunste van die Appellant, naamlik of hy die bedoeling gehad het om die twee Staatsgetuies in hulle eer te krenk en vir hulle te skok deur sy optrede. Hy het aan die hand gedoen dat die Appellant nie die bedoeling gehad het om die dames te skok nie en dat hy slegs nalatig en miskien grof nalatig was deurdat hulle hom uiteindelik daar gesien het, en hy wou ons probeer oortuig dat die handeling wat die Appellant gepleeg het nie daarop gerig was om enigsins die publiek wat moontlik daar verby kon gaan te skok nie, maar dat hy slegs nalatig was soos hy opgetree het.

Na my mening kan hierdie argument nie opgaan nie. Solank as wat n persoon onder die omstandighede waaronder die Appellant hier verkeer het in n openbare straat, n handeling van hierdie aard pleeg, moet hy die moontlikheid voorsien dat persone hom daar kan dophou, tensy hy alle moontlikheid dat hulle hom kan sien, onder dié omstandighede, uitgesluit het.

Ek is nie tevrede dat hy dit gedoen het nie en onder die omstandighede is ek van mening dat die Landdros korrek was om te bevind dat die Appellant die nodige opset gehad het om hierdie misdryf te pleeg."

Uit/.....

Uit hierdie passasies is dit duidelik dat beide die landdros en die hof a quo die mening toegedaan was dat hierdie n geval is van opset by moontlikheidsbewussyn, en die opset is in verband met toevallige verbygangers gebring. Dit is n vraag of die klagstaat wel so wyd gestrek het dat dit andere, benewens die klaagsters betrek het, maar in die lig van die verdere bespreking sal dit blyk onnodig te wees om hierop in te gaan. Of die landdros reg was in sy siening dat die misdaad nie teenoor die klaagsters begaan is nie, hoef ook nie beslis te word nie - dit sou moeilike vrae insake volenti non fit injuria en die eerbegrip behels het. Hoe ook al die saak beskou word, die kernvraag bly of die staat bewys het dat die appellant die opset gehad het om iemand te krenk, en dit skyn nie die geval te wees nie.

Die twee klaagsters het nie getuig dat hulle die indruk verkry het dat die appellant hom opsetlik

aan /

aan hulle ontbloom het nie. Trouens, mej. Henning
het die teendeel gesê :

„So, dit is nie n geval dat beskuldigde volgens u weergawe sy privaatdeel ontbloom het en dit vir u gewys het nie? --- Nee, hy het nie”

Ondanks onduidelikhede in mej. Henning se relaas, kom dit ~~voor~~ voor dat n billike weergawe van haar en mev. Knoetze se getuienis op die volgende neerkom. Mej. Henning en mnr. Knoetze (wat skynbaar wel in die landdroshof tydens die verhoor aanwesig was, maar nie as n getuie geroep is nie) het per motor na die kafee gegaan om vrugte en groente te koop. Hulle moes skynbaar hul motor naby dié van die appellant geparkeer het. Toe hulle van die kafee terugkom, het mnr. Knoetze „aan die linkerkant van die kar ingeklim, dit was die kant van mnr. Naude (die appellant) se kar gewees,” Mnr. Knoetze het toe toevallig by die appellant se motor ingekyk en iets gesien wat hom

laat dink het dat die appellant n persoon is waarna die polisie seek. Mnr. Knoetse het daarop iets aan mej. Henning gesê, en dit is duidelik af te lei dat hy van minstens ontbloting deur die appellant melding moes maak het. Mnr. Knoetse en mej. Henning is toe dadelik huis toe. Mnr. Knoetse het die polisie gebel; mej. Henning en mev. Knoetse is per motor terug na die kafee om te gaan „seker maak”. Mej. Henning het voorsien dat sy dalk n getuie sou moes wees. Die dames het hul motor geparkeer en het verby die appellant se motor na die kafee gestap, met die klaarblyklike bedoeling om by die appellant se motor in te kyk. Op hierdie geleentheid het mej. Henning gesien wat die appellant doen, maar mev. Knoetse het „eintlik nie iets bemerk nie”. Skynbaar het hulle ook niks gesien toe hulle weer terug motor toe is nie. Hulle het later weer kafee toe geloop. Mev. Knoetse beskryf dit soos volg :-

„Die tweede keer toe het ons weer kafee toe gegaan toe het ons by die agterkant

van/.....

van die kar omgegaan, maar ek het in die kar gekyk en gesien dat hy wel met sy privaatdeel besig was daar en toe het ons teruggegaan en ons het in die motor gaan sit en ek het gesien al die rukkings en alles en hy het kort-kort afgekyk."

← Op hierdie geleentheid het mej. Henning skynbaar ook weer gesien wat aangaan.

Konstabel Lombard het ongeveer kwart voor sewe opgedaag. Toe was die appellant se gulp toe en die konstabel het niks verdag gevind nie.

Kan nou van die getuienis van die klaagsters afgelei word dat die appellant die nodige opset gehad het ? Dit is opvallend dat hoewel mej. Henning daarvan melding maak dat die appellant hul dopgehou het, dit nêrens blyk uit die getuienis dat hy rukbewegings uitgevoer het terwyl hy van hul aanwesigheid bewus was nie. Trouens, dit is uiters moeilik om van die getuienis af te lei dat die appellant besef het dat gesien word of gesien kon word wat hy doen. Dit blyk hoegenaamd

nie/.....

nie wat die reëling in verband met parkering by die kafee is nie. Weliswaar het die appellant „voor“ die kafee gestaan, maar was dit ewewydig met die sypaadjie, of skuins? Is dit nie dalk n parkeer-terrein nie? Wat wel duidelik is^{is} dat mnr. Knoetse slegs toevallig iets bemerk het, omdat hy aan die linkerkant van n motor ingeklim het; maar waar het die motor gestaan met betrekking tot die appellant se motor? Mej. Henning en mev. Knoetse het slegs iets gesien omdat hulle opsetlik by die appellant se motor ingekyk het. Sou ander verbygangers geredelik kon gesien het wat die appellant doen? Konstabel Lombard het gesê :-

„Daar was getuienis deur die Staat aan-gevoer dat beskuldigde met sy privaatdeel sou gespeel het. Kan u vir ons sê die posisie waarin u hom aangetref het, kan n persoon wat nie spesifiek kyk wat daar binne die voertuig aangaan, iets sien binnekant? --- Baie beslis nie, dit is

onmoontlik/.....

onmoontlik. Ek het self by die beskuldigde eers verbygestap. Ek het probeer kyk en ek moes spesifiek kyk in die voertuig om enigiets te kon sien en dit was redelik donker in die voertuig self gewees."

Weliswaar was dit toe reeds skemer, maar dit doen nie af aan sy stelling dat spesifiek ingekyk moes word om iets te sien nie. Mej. Henning het wel gesê :-

„Was beskuldigde in n sittende posisie agter die stuurwiel? --- Ja.

En n mens moes mooi inkyk om te sien wat binne-in die kar gebeur? --- Wel dit was nie noodwendig dat jy mooi moes inkyk nie, want hy was absoluut heeltemal ontbloot gewees en hy het so gesit dat jy net verby kon loop, selfs al was jy lank genoeg was dan kon jy gesien het."

Maar hierdie onduidelike passasie kan nie daartoe strek om Lombard se getuienis te ontsenu nie.

Die appellant het hom dus in sy motor ontbloot en met sy geslagsdeel gespeel. Daar is geen

getuienis/.....

getuienis dat hy probeer het om die klaagster of enige verbyganger se aandag te trek nie. Mnr. Knoetse het nie getuig nie, en hoe dit presies gekom het dat hy iets sou gesien het, blyk nie. Daar is geen getuienis dat die motor so geparkeer was dat verbygangers waarskynlik sou sien wat aangaan nie. Alles dui daarop dat spesifiek in die motor gekyk moes word om iets te bemerk. In die omstandighede is dit moeilik om met die landdros of die hof a quo saam te stem dat bo redelike twyfel afgelei kan word dat die appellant voorsien het dat bemerk sou word wat hy doen, en dat hy daarteenoor onverskillig gestaan het en desondanks voortgegaan het. Hy mag nalatig gewees het, maar dit is nog nie opset by moontlikheidsbewussyn nie. .

Die appèl word gehandhaaf en die skuldigbevinding en vonnis word tersyde gestel.

E.L. JANSEN

APPÈLREGTER.

RUMPF HR) Stem saam.
 RABIE AR)